

آزمـــون یـــار

حقوق جـــزای اختصاصی

مجموعه پرسش‌های میکرو طبقه بندی شده

- همراه با متن کامل قانون مجازات اسلامی مصوب ۹۲ با آخرین اصلاحات تا ۱۴۰۴
- شامل سوالات آزمون‌های کانون وکلا، مرکز وکلا، قضاوت، کارشناسی ارشد و دکتری، سردفتری
- دارای پاسخنامهٔ کاملاً تشریحی و مستند به رفرنس شماره صفحه منابع اصلی حقوق جزا
- تحلیل هر چهار گزینه و ذکر علل رد گزینه‌های نادرست
- طبقه‌بندی سوالات و ارائه نشانگر اهمیت سوالات در مباحث جزایی
- پرهیز از سؤالات تألیفی جهت جلوگیری از ارائه سوالات غیراستاندارد

حمید قهرمانی

مدرس حقوق کیفری- وکیل پایه یک دادگستری

فهرست مطالب

کتاب دوم: حدود (مواد ۲۸۸ - ۲۱۷)

➢ بخش اول: مواد عمومی (مواد ۲۲۰- ۲۱۷) ۱۹

فصل اول: مواد عمومی (مواد ۲۲۰- ۲۱۷) ۲۰
سؤالات فصل اول: مواد عمومی (مواد ۲۲۰- ۲۱۷) ۲۰
پاسخنامه فصل اول – مواد عمومی ۲۱

➢ بخش دوم:جرایم موجب حد (مواد ۲۸۸ - ۲۲۱)

فصل اول – زنا (مواد ۲۳۲ - ۲۲۱) ۲۴
سؤالات فصل اول – زنا (مواد ۲۳۲ - ۲۲۱) ۲۵
پاسخنامه تشریحی فصل اول – زنا ۲۷
فصل دوم- لواط، تفخیذ و مساحقه (مواد ۲۴۱- ۲۳۳) ۳۱
سؤالات فصل دوم – لواط، تفخیذ و مساحقه (مواد ۲۴۱ - ۲۳۳) ۳۲
پاسخنامه تشریحی فصل دوم – لواط، تفخیذ و مساحقه ۳۲
فصل سوم – قوادی (مواد ۲۴۴ - ۲۴۲) ۳۳
سؤالات فصل سوم – قوادی (مواد ۲۴۴ - ۲۴۲) ۳۳
پاسخنامه تشریحی فصل سوم – قوادی ۳۴
فصل چهارم – قذف (مواد ۲۶۱ - ۲۴۵) ۳۵
سؤالات فصل چهارم – قذف (مواد ۲۶۱ - ۲۴۵) ۳۷
پاسخنامه تشریحی فصل چهارم – قذف ۴۰
فصل پنجم- سبّ نبی (مواد ۲۶۳ - ۲۶۲) ۴۳
سؤالات فصل پنجم- سبّ نبی (مواد ۲۶۳ - ۲۶۲) ۴۳
پاسخنامه تشریحی فصل پنجم – سبّ نبی ۴۴
فصل ششم- مصرف مسکر (مواد ۲۶۶ - ۲۶۴) ۴۵
سؤالات فصل ششم- مصرف مسکر (مواد ۲۶۶ - ۲۶۴) ۴۵
پاسخنامه تشریحی فصل ششم – مصرف مسکر ۴۷
فصل هفتم- سرقت (مواد ۲۷۸ - ۲۶۷) ۴۹
سؤالات فصل هفتم- سرقت (مواد ۲۷۸- ۲۶۷) ۵۱
پاسخنامه تشریحی فصل هفتم – سرقت ۵۳
فصل هشتم- محاربه (مواد ۲۸۵- ۲۷۹) ۵۵
سؤالات فصل هشتم- محاربه (مواد ۲۸۵- ۲۷۹) ۵۶
پاسخنامه تشریحی فصل هشتم – محاربه ۵۶

فصل نهم- بغی و افساد فی الارض (مواد ۲۸۸-۲۸۶) ۵۷
سؤالات فصل نهم- بغی و افساد فی الارض (مواد ۲۸۸-۲۸۶) ۵۷
پاسخنامه تشریحی فصل نهم – بغی و افساد فی الارض ۵۹

کتاب سوم:قصاص (مواد ۴۷۷ - ۲۸۹)

➢ بخش اول:مواد عمومی (مواد ۳۸۰- ۲۸۹)

فصل اول- اقسام و تعاریف جنایات (مواد۲۹۵ – ۲۸۹) ۶۴
سؤالات فصل اول- اقسام و تعاریف جنایات (مواد ۲۹۵ – ۲۸۹) ۶۶
پاسخنامه تشریحی فصل اول- اقسام و تعاریف جنایات ۷۲
فصل دوم- تداخل جنایات (مواد ۳۰۰- ۲۹۶) ۷۸
سؤالات فصل دوم- تداخل جنایات (مواد ۳۰۰- ۲۹۶) ۷۹
پاسخنامه تشریحی فصل دوم – تداخل جنایات ۸۲
فصل سوم- شرایط عمومی قصاص (مواد۳۱۱ - ۳۰۱) ۸۵
سؤالات فصل سوم- شرایط عمومی قصاص (مواد ۳۱۱ - ۳۰۱) ۸۸
پاسخنامه تشریحی فصل سوم – شرایط عمومی قصاص ۹۱
فصل چهارم- راه‌های اثبات جنایت (مواد ۳۴۶- ۳۱۲) ۹۵
سؤالات فصل چهارم- راه‌های اثبات جنایت (مواد ۳۴۶- ۳۱۲) ۱۰۰
پاسخنامه تشریحی فصل چهارم- راه‌های اثبات جنایت ۱۰۱
فصل پنجم- صاحب حق قصاص (مواد ۳۶۷- ۳۴۷) ۱۰۳
سؤالات فصل پنجم- صاحب حق قصاص (مواد ۳۶۷- ۳۴۷) ۱۰۵
پاسخنامه تشریحی فصل پنجم – صاحب حق قصاص ۱۰۸
فصل ششم- شرکت در جنایت (مواد ۳۷۴- ۳۶۸) ۱۱۲
سؤالات فصل ششم- شرکت در جنایت (مواد ۳۷۴- ۳۶۸) ۱۱۳
پاسخنامه تشریحی فصل ششم – شرکت در جنایت ۱۱۴
فصل هفتم- اکراه در جنایت (مواد ۳۸۰ - ۳۷۵) ۱۱۶
سؤالات فصل هفتم- اکراه در جنایت (مواد ۳۸۰- ۳۷۵) ۱۱۷
پاسخنامه تشریحی فصل هفتم – اکراه در جنایت ۱۱۸

➢ بخش دوم:قصاص نفس (مواد ۳۸۵ - ۳۸۰)

سؤالات بخش دوم - قصاص نفس (مواد ۳۸۵ - ۳۸۰) ۱۲۳
پاسخنامه تشریحی بخش دوم – قصاص نفس ۱۲۳

➢ بخش سوم: قصاص عضو (مواد ۴۱۶ - ۳۸۶)

فصل اول- موجب قصاص عضو (مواد ۳۹۲ - ۳۸۶) ۱۲۶
سؤالات فصل اول- موجب قصاص عضو (مواد ۳۹۲ - ۳۸۶) ۱۲۷

پاسخنامه تشریحی فصل اول – موجب قصاص عضو ۱۲۸
فصل دوم- شرایط قصاص عضو (مواد ۴۱۶- ۳۹۳) ۱۲۹
سؤالات فصل دوم- شرایط قصاص عضو (مواد ۴۱۶- ۳۹۳) ۱۳۲
پاسخنامه تشریحی فصل دوم – شرایط قصاص عضو ۱۳۳

بخش چهارم:اجرای قصاص (مواد ۴۷۷ – ۴۱۷)

فصل اول- مواد عمومی (مواد ۴۳۵ - ۴۱۷) ۱۳۶
سؤالات فصل اول- مواد عمومی (مواد ۴۳۵ - ۴۱۷) ۱۳۹
پاسخنامه تشریحی فصل اول – مواد عمومی ۱۴۰
فصل دوم- اجرای قصاص نفس (مواد ۴۳۸- ۴۳۶) ۱۴۲
فصل سوم- اجرای قصاص عضو (مواد ۴۴۷ - ۴۳۹) ۱۴۳
سؤالات فصل سوم- اجرای قصاص عضو (مواد ۴۴۷ - ۴۳۹) ۱۴۴
پاسخنامه تشریحی فصل سوم ـ اجرای قصاص عضو ۱۴۴

کتاب چهارم: دیات (مواد ۷۲۸ – ۴۴۸)

➢ بخش اول: مواد عمومی (مواد ۵۴۸ – ۴۴۸)

فصل اول – تعریف دیه و موارد آن (مواد ۴۵۱- ۴۴۸) ۱۴۸
فصل دوم – ضمان‌دیه (مواد ۴۵۳- ۴۵۲) ۱۴۹
سؤالات فصل دوم – ضمان دیه (مواد ۴۵۳- ۴۵۲) ۱۴۹
پاسخ تشریحی فصل دوم – ضمان دیه ۱۴۹
فصل سوم – راههای اثبات دیه (مواد ۴۶۱- ۴۵۴) ۱۵۰
فصل چهارم – مسئول پرداخت دیه (مواد ۴۸۷- ۴۶۲) ۱۵۲
سؤالات فصل چهارم – مسئول پرداخت دیه (مواد ۴۸۷- ۴۶۲) ۱۵۵
پاسخ تشریحی فصل چهارم – مسئول پرداخت دیه ۱۶۰
فصل پنجم – مهلت پرداخت دیه (مواد ۴۹۱ - ۴۸۸) ۱۶۵
سؤالات فصل پنجم – مهلت پرداخت دیه (مواد ۴۹۱ - ۴۸۸) ۱۶۶
پاسخنامه تشریحی فصل پنجم – مهلت پرداخت دیه ۱۶۶
فصل ششم – موجبات ضمان (مواد۵۳۷ - ۴۹۲) ۱۶۷
سؤالات فصل ششم – موجبات ضمان (مواد۵۳۷ - ۴۹۲) ۱۷۴
پاسخنامه تشریحی فصل ششم – موجبات ضمان ۱۷۸
فصل هفتم – تداخل و تعدد دیات (مواد ۵۴۸ - ۵۳۸) ۱۸۶
سؤالات فصل هفتم – تداخل و تعدد دیات (مواد ۵۴۸ - ۵۳۸) ۱۸۸
پاسخنامه تشریحی فصل هفتم – تداخل و تعدد دیات ۱۸۸

➢ بخش دوم : مقادیر دیه (مواد ۷۲۸ – ۵۴۹)

فصل اول – دیه نفس (مواد ۵۵۷ - ۵۴۹) ۱۹۰

سؤالات فصل اول – دیه نفس (مواد ۵۵۷ - ۵۴۹) ۱۹۱
پاسخنامه تشریحی فصل اول – دیه نفس ۱۹۲
فصل دوم – قواعد عمومی دیه اعضاء (مواد ۵۷۵ - ۵۵۸) ۱۹۳
سؤالات فصل دوم – قواعد عمومی دیه اعضاء (مواد ۵۷۵ - ۵۵۸) ۱۹۵
پاسخنامه تشریحی فصل دوم – قواعد عمومی دیه اعضاء ۱۹۶
فصل سوم– دیه مقدر اعضاء (مواد ۶۷۰ - ۵۷۶) ۱۹۷
سؤالات فصل سوم– دیه مقدر اعضاء (مواد ۶۷۰ - ۵۷۶) ۲۰۹
پاسخنامه تشریحی فصل سوم – دیه مقدر اعضاء ۲۱۰
فصل چهارم – قواعد عمومی دیه منافع (مواد ۶۷۴ - ۶۷۱) ۲۱۱
فصل پنجم – دیه مقدر منافع (مواد ۷۰۸- ۶۷۵) ۲۱۲
سؤالات فصل پنجم – دیه مقدر منافع (مواد ۷۰۸- ۶۷۵) ۲۱۶
پاسخنامه تشریحی فصل پنجم – دیه مقدر منافع ۲۱۶
فصل ششم – دیه جراحات (مواد ۷۱۵ - ۷۰۹) ۲۱۷
سؤالات فصل ششم – دیه جراحات (مواد ۷۱۵ - ۷۰۹) ۲۱۹
پاسخنامه تشریحی فصل ششم – دیه جراحات ۲۱۹
فصل هفتم – دیه جنین (مواد ۷۲۱ - ۷۱۶) ۲۲۰
فصل هشتم – دیه جنایت بر میت (مواد ۷۲۸ - ۷۲۲) ۲۲۱
سؤالات فصل هشتم – دیه جنایت بر میت (مواد ۷۲۸ - ۷۲۲) ۲۲۲
پاسخنامه تشریحی فصل هشتم – دیه جنایت بر میت ۲۲۲

کتاب پنجم: تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده (مواد ۷۲۹ – ۴۹۸)

فصل اول- جرایم ضد امنیّت داخلی و خارجی کشور (مواد ۵۱۲- ۴۹۸) ۲۲۴
سؤالات فصل اول- جرایم ضد امنیّت داخلی و خارجی کشور (مواد ۵۱۲- ۴۹۸) ۲۲۸
پاسخنامه تشریحی فصل اول- جرایم ضد امنیّت داخلی و خارجی کشور ۲۳۰
فصل دوم - اهانت به مقدسات مذهبی و سوءقصد به مقامات داخلی (مواد ۵۱۵-۵۱۳) ۲۳۴
فصل سوم- سوءقصد به مقامات سیاسی خارجی (مواد ۵۱۷-۵۱۶) ۲۳۵
سؤالات فصل سوم- سوءقصد به مقامات سیاسی خارجی (مواد ۵۱۷-۵۱۶) ۲۳۵
پاسخنامه تشریحی فصل سوم- سوءقصد به مقامات سیاسی خارجی ۲۳۶
فصل چهارم - تهیه و ترویج سکه قلب (مواد ۵۲۲-۵۱۸) ۲۳۷
سؤالات فصل چهارم - تهیه و ترویج سکه قلب (مواد ۵۲۲-۵۱۸) ۲۳۸
پاسخنامه تشریحی فصل چهارم - تهیه و ترویج سکه قلب ۲۳۹
فصل پنجم - جعل و تزویر (مواد ۵۴۲-۵۲۳) ۲۴۰
سؤالات فصل پنجم - جعل و تزویر (مواد ۵۴۲-۵۲۳) ۲۴۳

پاسخنامه تشریحی فصل پنجم - جعل و تزویر ۲۴۹
فصل ششم - محو یا شکستن مُهر و پلمپ و سرقت نوشته‌ها از اماکن دولتی (مواد ۵۴۶-۵۴۳) ۲۵۸
فصل هفتم- فرار محبوسین قانونی و اخفای مُقَصّرین (مواد ۵۵۴-۵۴۷) ۲۵۹
سؤالات فصل هفتم- فرار محبوسین قانونی و اخفای مُقَصّرین (مواد ۵۵۴-۵۴۷) ۲۶۱
پاسخنامه تشریحی فصل هفتم- فرار محبوسین قانونی و اخفای مُقَصّرین ۲۶۲
فصل هشتم - غصب عناوین و مشاغل (مواد ۵۵۷ تا ۵۵۵) ۲۶۳
سؤالات فصل هشتم - غصب عناوین و مشاغل (مواد ۵۵۵ - ۵۵۷) ۲۶۴
پاسخنامه تشریحی فصل هشتم - غصب عناوین و مشاغل ۲۶۴
فصل نهم - تخریب اموال تاریخی، فرهنگی (مواد ۵۵۷ - ۵۵۵) ۲۶۶
سؤالات فصل نهم - تخریب اموال تاریخی، فرهنگی (مواد ۵۶۹ - ۵۵۸) ۲۶۸
پاسخنامه تشریحی فصل نهم - تخریب اموال تاریخی، فرهنگی ۲۷۰
فصل دهم - تقصیرات مقامات و مأمورین دولتی (مواد ۵۸۷-۵۷۰) ۲۷۳
سؤالات فصل دهم - تقصیرات مقامات و مأمورین دولتی (مواد ۵۸۷-۵۷۰) ۲۷۶
پاسخنامه تشریحی فصل دهم - تقصیرات مقامات و مأمورین دولتی ۲۷۶
فصل یازدهم - ارتشاء و ربا و کلاهبرداری (مواد ۵۹۶ - ۵۸۸) ۲۷۷
سؤالات فصل یازدهم - ارتشاء و ربا و کلاهبرداری (مواد ۵۹۶-۵۸۸) ۲۷۹
پاسخنامه تشریحی فصل یازدهم - ارتشاء و ربا و کلاهبرداری ۲۸۶
فصل دوازدهم - امتناع از انجام وظایف قانونی (ماده ۵۹۷) ۲۹۶
سؤالات فصل دوازدهم - امتناع از انجام وظایف قانونی (ماده ۵۹۷) ۲۹۶
پاسخنامه تشریحی فصل دوازدهم - امتناع از انجام وظایف قانونی ۲۹۶
فصل سیزدهم- تعدیات مأمورین دولتی نسبت به دولت (مواد ۶۰۶-۵۹۸) ۲۹۷
سؤالات فصل سیزدهم- تعدیات مأمورین دولتی نسبت به دولت (مواد ۶۰۶-۵۹۸) ۲۹۹
پاسخنامه تشریحی فصل سیزدهم- تعدیات مأمورین دولتی نسبت به دولت ۳۰۱
فصل چهاردهم - تَمَرُّد نسبت به مأمورین دولت (ماده ۶۰۷) ۳۰۳
فصل پانزدهم - هَتک حرمت اشخاص (مواد ۶۰۹ - ۶۰۸) ۳۰۴
سؤالات فصل پانزدهم - هَتک حرمت اشخاص (مواد ۶۰۹ - ۶۰۸) ۳۰۴
پاسخنامه تشریحی فصل پانزدهم - هَتک حرمت اشخاص ۳۰۵
فصل شانزدهم - اجتماع و تبانی برای ارتکاب جرایم (مواد ۶۱۱-۶۱۰) ۳۰۶
سؤالات فصل شانزدهم - اجتماع و تبانی برای ارتکاب جرایم (مواد ۶۱۱-۶۱۰) ۳۰۶
پاسخنامه تشریحی فصل شانزدهم - اجتماع و تبانی برای ارتکاب جرایم ۳۰۷
فصل هفدهم - جرایم علیه اشخاص و اطفال (مواد ۶۲۳-۶۱۲) ۳۰۸
سؤالات فصل هفدهم - جرایم علیه اشخاص و اطفال (مواد ۶۲۳-۶۱۲) ۳۱۲
پاسخنامه تشریحی فصل هفدهم - جرایم علیه اشخاص و اطفال ۳۱۲

فصل هجدهم - جرایم ضدعفت و اخلاق عمومی (مواد ۶۴۱-۶۳۷) ۳۱۵
فصل نوزدهم - جرایم برضد حقوق تکالیف خانوادگی (مواد ۶۴۷-۶۴۲) ۳۱۷
سؤالات فصل نوزدهم - جرایم برضد حقوق تکالیف خانوادگی (مواد ۶۴۷-۶۴۲) ۳۱۸
پاسخنامه تشریحی فصل نوزدهم - جرایم برضد حقوق تکالیف خانوادگی ۳۱۹
فصل بیستم - قسم و شهادت دروغ و افشای سر (مواد ۶۵۰-۶۴۸) ۳۲۰
سؤالات فصل بیستم - قسم و شهادت دروغ و افشای سر (مواد ۶۵۰-۶۴۸) ۳۲۰
پاسخنامه تشریحی فصل بیستم - قسم و شهادت دروغ و افشای سر ۳۲۰
فصل بیست و یکم - سرقت و ربودن مال غیر (مواد ۶۶۷-۶۵۱) ۳۲۱
سؤالات فصل بیست و یکم - سرقت و ربودن مال غیر (مواد ۶۶۷-۶۵۱) ۳۲۴
پاسخنامه تشریحی فصل بیستم و یکم - سرقت و ربودن مال غیر ۳۲۷
فصل بیست و دوم - تهدید و اکراه (مواد ۶۶۹-۶۶۸) ۳۳۲
سؤالات فصل بیست و دوم - تهدید و اکراه (مواد ۶۶۹-۶۶۸) ۳۳۳
پاسخنامه تشریحی فصل بیست و دوم - تهدید و اکراه ۳۳۳
فصل بیست و سوم- ورشکستگی (مواد ۶۷۲-۶۷۰) ۳۳۴
فصل بیست و چهارم- خیانت در امانت (مواد ۶۷۴-۶۷۳) ۳۳۵
سؤالات فصل بیست و چهارم- خیانت در امانت (مواد ۶۷۴-۶۷۳) ۳۳۵
پاسخنامه تشریحی فصل بیست و چهارم- خیانت در امانت ۳۳۹
فصل بیست و پنجم- اِحراق و تخریب و اتلاف اموال و حیوانات (مواد ۶۸۹-۶۷۵) ۳۴۶
سؤالات فصل بیست و پنجم- اِحراق و تخریب و اتلاف اموال و حیوانات (مواد ۶۸۹-۶۷۵) ۳۴۹
پاسخنامه تشریحی فصل بیست و پنجم- اِحراق و تخریب و اتلاف اموال و حیوانات ۳۵۱
فصل بیست و ششم - هَتک حرمت منازل و املاک غیر (مواد ۶۹۶-۶۹۰) ۳۵۴
فصل بیست و هفتم - افتراء و توهین و هتک حرمت (مواد ۷۰۰-۶۹۷) ۳۵۶
سؤالات فصل بیست و هفتم - افتراء و توهین و هتک حرمت (مواد ۷۰۰-۶۹۷) ۳۵۷
پاسخنامه تشریحی فصل بیست و هفتم - افتراء و توهین و هتک حرمت ۳۵۸
فصل بیست و هشتم - تجاهر به استعمال مشروبات الکلی و قماربازی و ولگردی (مواد ۷۱۳- ۷۰۱) ۳۶۰
سؤالات فصل بیست و هشتم - تجاهر به استعمال مشروبات الکلی و قماربازی و ولگردی (مواد ۷۰۱-۷۱۳) ۳۶۵
پاسخنامه تشریحی فصل بیست و هشتم - تجاهر به استعمال مشروبات الکلی و قماربازی و ولگردی ۳۶۶
فصل بیست و نهم - جرایم ناشی از تخلفات رانندگی (مواد ۷۲۹-۷۱۴) ۳۶۷
سؤالات فصل بیست و نهم - جرایم ناشی از تخلفات رانندگی (مواد ۷۲۹-۷۱۴) ۳۷۰
پاسخنامه تشریحی فصل بیست و نهم - جرایم ناشی از تخلفات رانندگی ۳۷۰

جرایم رایانه‌ای: (مواد ۷۸۳-۷۲۹)

➢بخش یکم: جرایم و مجازات‌ها (مواد ۷۵۵-۷۲۹)

فصل اول – جرایم علیه محرمانه‌گی داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای و مخابراتی ۳۷۶
سؤالات فصل اول – جرایم علیه محرمانه‌گی داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای و مخابراتی.... ۳۷۷
پاسخنامه تشریحی فصل اول – جرایم علیه محرمانه‌گی داده‌ها و ۳۷۹
سؤالات فصل دوم – جرایم علیه صحت و تمامیت داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای و..... ۳۸۳ .
پاسخنامه تشریحی فصل دوم – جرایم علیه صحت و تمامیت داده‌ها و سامانه‌های.... ۳۸۴
فصل سوم – سرقت و کلاهبرداری مرتبط با رایانه (مواد ۷۴۱-۷۴۰) ۳۸۷
سؤالات فصل سوم – سرقت و کلاهبرداری مرتبط با رایانه (مواد ۷۴۱-۷۴۰) ۳۸۷
پاسخنامه تشریحی فصل سوم – سرقت و کلاهبرداری مرتبط با رایانه ۳۹۰
فصل چهارم – جرایم علیه عفت و اخلاق عمومی (مواد ۷۴۳-۷۴۲) ۳۹۷
سؤالات فصل چهارم – جرایم علیه عفت و اخلاق عمومی (مواد ۷۴۳-۷۴۲) ۳۹۸
پاسخنامه تشریحی فصل چهارم – جرایم علیه عفت و اخلاق عمومی ۳۹۹
فصل پنجم – هتک حیثیت و نشر اکاذیب (مواد ۷۴۶-۷۴۴) ۴۰۱
پاسخنامه تشریحی فصل پنجم – هتک حیثیت و نشر اکاذیب ۴۰۳
فصل ششم – مسئولیت کیفری اشخاص (مواد ۷۵۲-۷۴۷) ۴۰۵
سؤالات فصل ششم – مسئولیت کیفری اشخاص (مواد ۷۵۲-۷۴۷) ۴۰۸
پاسخنامه تشریحی فصل ششم – مسئول کیفری اشخاص ۴۰۹
فصل هفتم – سایر جرایم (ماده ۷۵۳) ۴۱۰
سؤالات فصل هفتم – سایر جرایم (ماده ۷۵۳) ۴۱۰
پاسخنامه تشریحی فصل هفتم – سایر جرایم ۴۱۱

بخش دوم: آیین دادرسی (مواد ۷۷۹-۷۵۶)

بخش سوم: سایر مقررات (مواد ۷۸۳-۷۸۰)

قوانین خاص

قانون تصدیق انحصار وراثت مصوب ۱۳۰۹/۷/۱۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۴۱۸
پاسخنامه قانون تصدیق انحصار وراثت مصوب ۱۳۰۹/۷/۱۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۴۱۸
قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مصوب ۱۳۹۳/۷/۱۵ ۴۱۹
پاسخنامه قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مصوب ۷/۱۵/ ۱۳۹۳ ۴۲۰
قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۴۲۲
پاسخنامه قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۴۲۴
قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰/۱۲/۲۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۴۲۹
پاسخنامه قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰/۱۲/۲۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۴۳۲
قانون جرم سیاسی مصوب ۲/۲۰/ ۱۳۹۵ ۴۳۸
پاسخنامه قانون جرم سیاسی مصوب ۱۳۹۵/۲/۲۰ ۴۳۹
قانون تشدید مجازات مرتکبین اختلاس، ارتشا و کلاهبرداری مصوب ۱۳۶۷ با اصلاحات بعدی ۴۴۳
پاسخنامه قانون تشدید مجازات مرتکبین اختلاس، ارتشا و کلاهبرداری مصوب ۱۳۶۷ با اصلاحات بعدی ۴۴۷

قانون مجازات اخلال گران در نظام اقتصادی کشور مصوب ۱۳۶۹/۹/۱۹ با اصلاحات بعدی ۴۵۶
پاسخنامه قانون مجازات اخلال گران در نظام اقتصادی کشور مصوب ۱۳۶۹/۹/۱۹ با اصلاحات بعدی ۴۵۷
قانون حمایت از اطفال و نوجوانان مصوب ۱۳۹۹/۲/۲۳ ۴۵۸
پاسخنامه قانون حمایت از اطفال و نوجوانان مصوب ۱۳۹۹/۲/۲۳ ۴۵۹
قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۴۶۱
پاسخنامه تشریحی قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ ..... ۴۶۱
قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ با اصلاحات بعدی ۴۶۳
پاسخنامه قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ با اصلاحات بعدی ۴۶۴
قانون صدور چک مصوب ۱۳۵۵/۴/۱۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۴۷۰
پاسخنامه قانون صدور چک مصوب ۱۳۵۵/۴/۱۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۴۷۱
قانون مجازات راجع به انتقال مال غیر مصوب ۱۳۰۸/۱/۵ ۴۷۵
پاسخنامه تشریحی قانون مجازات راجع به انتقال مال غیر مصوب ۱۳۰۸/۱/۵ ۴۷۶
قانون مبارزه با قاچاق انسان مصوب ۱۳۸۳/۴/۲۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۴۷۹
پاسخنامه تشریحی قانون مبارزه با قاچاق انسان مصوب ۱۳۸۳/۴/۲۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۴۷۹
مواد جزایی قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱/۲/۱۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۴۸۱
پاسخنامه تشریحی مواد جزایی قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱/۲/۱۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۴۸۱
قانون مبارزه با تامین مالی تروریسم مصوب ۱۳۹۴/۱۲/۲۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۴۸۲
پاسخنامه تشریحی قانون مبارزه با تامین مالی تروریسم مصوب ۱۳۹۴/۱۲/۲۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۴۸۳
قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۴۸۴
پاسخنامه تشریحی قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۴۸۵
قانون مجازات اخلال کنندگان در امنیت پرواز هواپیما و خرابکاری در وسائل و..... ۴۸۷
پاسخنامه تشریحی قانون مجازات اخلال کنندگان در امنیت پرواز هواپیما و ...۱۳۴۹ ۴۸۸
قانون راجع به مجازات اخلال گران در صنایع نفت ایران مصوب ۱۳۳۶/۷/۱۶ ۴۹۰
پاسخنامه تشریحی قانون راجع به مجازات اخلال گران در صنایع نفت ایران مصوب ۱۳۳۶/۷/۱۶ ۴۹۰
کنوانسیون جلوگیری از کشتار جمعی و مجازات آن مصوب ۹ دسامبر ۱۹۴۸..... ۴۹۱
پاسخنامه تشریحی کنوانسیون جلوگیری از کشتار جمعی و مجازات آن مصوب ۹ دسامبر ۱۹۴۸..... ۴۹۱
قانون تشدید مجازات اسید پاشی و حمایت از بزه‌دیدگان ناشی از آن مصوب ۱۳۹۸/۷/۲۱ ۴۹۳
پاسخنامه تشریحی قانون تشدید مجازات اسید پاشی و حمایت از بزه ۴۹۳
پاسخنامه تشریحی قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر مصوب ۱۳۹۴/۱/۲۳ ۴۹۴
قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مصوب ۱۴۰۰/۰۷/۲۴ ۴۹۵
پاسخنامه قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مصوب ۱۴۰۰/۰۷/۲۴ ۴۹۵
منابع و مآخذ ۴۹۷

علائم اختصاری

۱. ق . م . ا ..... قانون مجازات اسلامی
۲. ق . آ . د . ک ..... قانون آئین دادرسی کیفری
۳. ق . م ..... قانون مدنی
۴. ق . ت ..... قانون تجارت
۵. ق . ا ..... قانون اساسی
۶. ق . ش . ح . ا ..... قانون شورای حل اختلاف
۷. ق . ج . س ..... قانون جرم سیاسی
۸. ق . م . ج . ن . م ..... قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح
۹. ل . ق . ا . ک . و ..... لایحه قانونی استقلال کانون وکلا
۱۰. ق . ج . ر ..... قانون جرائم رایانه‌ای
۱۱. ق . م . ا . ص ..... قانون مجازات اخلال گران در صنایع
۱۲. ق . م . ا . ص . ن . ا ..... قانون راجع به مجازات اخلال گران در صنایع نفت ایران
۱۳. ق . پ . ب . ک ..... قانون پولی بانکی کشور
۱۴. ق . م . ا . ن . ا . ک ..... قانون مجازات اخلال گران در نظام اقتصادی کشور
۱۵. ق . ح . ح . م ..... قانون حمایت از حقوق مصرف کنندگان
۱۶. ق . ت . م . م . ا . ا . ک .....قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء اختلاس و کلاهبرداری
۱۷. ق . ا . ق . ق . ت ..... لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت
۱۸. ق . ت . ا ..... قانون تأمین اجتماعی
۱۹. ق . ا . ک ..... قانون استخدام کشوری
۲۰. ق . م . ق . ک . ا ..... قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
۲۱. ق . ت . ا . و ..... قانون تصدیق انحصار وراثت
۲۲. ق . ص . چ ..... قانون صدور چک
۲۳. ق . م . ق . ا ..... قانون مبارزه با قاچاق انسان

پیشگفتار

حقوق جزا، به مثابه یکی از ارکان سترگ دانش حقوق، همواره در استقرار عدل و پاسداشت نظم اجتماعی، نقشی بنیادین ایفا کرده است. این شاخه از حقوق، در سرزمین ما، تاریخی دراز و آکنده از فراز و نشیب را پشت سر نهاده است. پیشینه قانون‌گذاری در عرصه حقوق کیفری، به دوران مشروطیت بازمی‌گردد؛ آنگاه که نخستین تلاش‌ها برای تدوین قوانینی مدون و سامان‌یافته آغاز شد. در همین زمان بود که قانون مجازات عمومی در سال ۱۳۰۴ خورشیدی به تصویب رسید و برای نخستین‌بار، چارچوبی مشخص و مدون برای جرایم و مجازات‌ها پدید آمد. هرچند این قوانین گامی بزرگ در مسیر قانون‌گذاری به شمار می‌رفت، با این همه، همچنان زیر نفوذ نظام‌های حقوقی مغرب‌زمین قرار داشت و از تطبیق کامل با مبانی اسلامی و ارزش‌های بومی سرزمین ما بی‌بهره بود. این نقصان، به‌سان زخمی کهنه، در کالبد نظام حقوقی کشور باقی ماند، تا آنکه پس از پیروزی انقلاب اسلامی، دگرگونی بنیادینی در ساختار حقوقی کشور پدید آمد. قانون‌گذار، با توجه به اقتضائات نوین و در راستای انطباق قوانین با موازین شرع مقدس اسلام، بر آن شد تا قانون مجازات اسلامی را به‌گونه‌ای نوین سامان دهد .بدین سان، قانون مجازات اسلامی نخستین‌بار در سال ۱۳۶۱ هجری خورشیدی، به صورت آزمایشی، به تصویب رسید. این قانون، در دهه‌های پسین، بارها مورد بازنگری و اصلاح قرار گرفت و سرانجام در سال ۱۳۹۲، قانونی جدید و جامع با عنوان قانون مجازات اسلامی تصویب گردید. این قانون، نه‌تنها دربردارنده اصول و قواعدی روشن‌تر و جامع‌تر بود، بلکه ضمن پایبندی به مبانی شرعی، از رهنمودهای دانشوران و دستاوردهای علمی و تخصصی نیز بهره‌مند شد با این همه، قانون مجازات اسلامی، همچون هر قانون دیگری، از آنجا که زنده و پویاست، همواره نیازمند بازنگری و اصلاح است. این پویایی، سبب شد تا قانون‌گذار در سال ۱۳۹۹، اصلاحاتی را به تصویب رساند که طی آن، پاره‌ای از مواد قانونی به‌روزرسانی گردید؛ چنین اصلاحاتی، گواهی بر آن است که قانون مجازات اسلامی، همواره در مسیر تکامل و انطباق با نیازهای جامعه و مقتضیات زمان، گام برمی‌دارد.

امروزه، با عنایت به جایگاه قانون مجازات اسلامی در نظام حقوقی کشور، این قانون به یکی از دروس اساسی و مهم برای تمامی دانشجویان و علاقه‌مندان به رشته حقوق در دانشگاه‌ها مبدل گردیده است. افزون بر این، قانون مذکور از مهم‌ترین منابع برای تحصیلات تکمیلی در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری به شمار می‌آید و نقشی تعیین‌کننده در ارزیابی سطح دانش و آمادگی دانشجویان برای ورود به عرصه حرفه‌ای مشاغل حقوقی، از جمله وکالت، قضاوت و سردفتری، ایفا می‌کند؛ با در نظر گرفتن این اهمیت و نیاز روزافزون دانشجویان و داوطلبان آزمون‌های حقوقی، بر آن شدیم تا مجموعه‌ای جامع از سؤالات درس حقوق جزا را که در تمامی آزمون‌های حقوقی سالیان اخیر مطرح شده‌اند، گردآوری کرده و به‌صورت مفصل و مبسوط به تحلیل و تبیین آن‌ها بپردازیم .

شایان ذکر است که قانون مجازات اسلامی، به‌عنوان اصلی‌ترین و اساسی‌ترین قانون جزایی کشور، از دو بخش کلی و مهم تشکیل شده است:

۱ .جزای عمومی:

این بخش به اصول و قواعد کلی ناظر بر جرایم و مجازات‌ها می‌پردازد و شامل مباحثی همچون عناصر تشکیل‌دهنده جرم، علل موجهه جرم، عوامل رافع مسئولیت کیفری و انواع مجازات‌هاست.

۲- جزای اختصاصی:

این بخش خود به چهار قسمت تقسیم می‌شود:

- جرایم علیه اموال و مالکیت: جرایمی نظیر سرقت، کلاهبرداری و خیانت‌درامانت.
- جرایم علیه مصالح عمومی کشور: از قبیل محاربه و افساد فی‌الارض، جرایم اقتصادی، جرایم رایانه‌ای و امنیتی.
- جرایم علیه تمامیت جسمانی اشخاص: مانند قتل عمد، شبه‌عمد و غیرعمد، ضرب‌وجرح.
- جرایم علیه شخصیت معنوی اشخاص: از قبیل توهین، افتراء و نشر اکاذیب.

کتاب حاضر، که در برگیرنده تمامی موضوعات فوق‌الذکر است، با تحلیلی ژرف و موشکافانه از پرسش‌های آزمون‌های حقوقی، داوطلبان را یاری می‌رساند تا افزون بر تسلط بر مبانی نظری این دانش، با شیوهٔ طرح سؤالات نیز آشنا گردند و توانایی پاسخگویی به پرسش‌های پیچیده و چالش‌برانگیز را در خود تقویت نمایند. اثر پیش رو، که به منظور ارائهٔ منبعی جامع و دقیق برای داوطلبان آزمون‌های حقوقی به رشتهٔ تحریر درآمده، دارای ویژگی‌هایی منحصر به فرد است که آن را از سایر منابع مشابه متمایز می‌سازد. از جملهٔ مهم‌ترین خصایص این اثر می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱- **کامل‌ترین مجموعه سؤالات آزمون‌های سنوات گذشته** این کتاب شامل تمامی سؤالات آزمون‌های حقوقی (کارشناسی ارشد، دکتری، وکالت، قضاوت) از سال ۱۳۹۲ تا آخرین آزمون در سال ۱۴۰۳ است. این انتخاب دقیق بازه زمانی، بر اساس تطابق با قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ صورت گرفته و به داوطلبان این امکان را می‌دهد که با سؤالاتی جدید، آشنا شوند.

۲. پرهیز از سؤالات تألیفی برخلاف بسیاری از منابع مشابه که حاوی سؤالات تألیفی و غیرواقعی هستند، این کتاب تنها به سؤالات آزمون‌های معتبر و رسمی پرداخته است. این ویژگی موجب می‌شود تا داوطلبان با سبک واقعی طراحی سؤالات آشنا شوند و از این رو، تجربهٔ آزمون برای آنان ملموس‌تر و واقعی‌تر گردد.

نکته بسیار مهم: آزمون‌سازی (test making) حرفه بسیار دشوار و خطیری است و کتب زیادی در اروپا و آمریکا در این زمینه نگاشته شده است. اگر خوانندهٔ محترم فرصت مراجعه به کتب منتشره مزبور را داشته باشد، اهمیت و دشواری فوق‌الذکر در طرح سؤالات چهارگزینه‌ای را بهتر دریافت خواهد کرد. در طراحی سؤال، طراح سؤال (test maker) ابتدا صورت سؤال (stem) را بایستی با دقت و

وسواس فراوان آماده کرده و به‌گونه‌ای هوشمند نکات و اشاراتی (hints) که راهنمایی‌کننده آزمون دهنده (test takers) برای انتخاب دقیق‌ترین پاسخ باشد را در صورت سؤال قرار دهد. انتخاب گزینه‌ها (Choices) از طراحی صورت سؤال دشوارتر است. زیرا در یک تست استاندارد، توزیع گزینه صحیح در بین چهارگزینه بایستی با دقت فراوانی انجام شود که بتواند اولاً مخاطب را با چالش ذهنی در انتخاب روبه‌رو سازد، ثانیاً اگر پاسخ صحیح در یک گزینه به طور صددرصد قرار دارد، سایر گزینه‌ها نیز بایستی درصدی از پاسخ را داشته باشند. زیرا در این حالت است که می‌توان هدف از آزمون که تشخیص توانمندی و سنجش دانش مخاطب نسبت به موضوع است را تحصیل شده دانست. از این‌رو گفته شده که تست طراحی داشته بایستی دارای اعتبار (face validity and content validity) باشد. نتیجه این‌که طراحی تست امری است که نیازمند تخصص در آزمون‌سازی، تسلط کامل به موضوع و صرف زمان زیاد برای کنترل و نهایی‌سازی سؤال طراحی شده است و گاه طراحی یک تست روزها و بلکه هفته‌ها زمان نیاز دارد تا استاندارد لازم را کسب کرده باشد. اینک خواننده محترم بایستی خود قضاوت کند که کتب تستی که عمدتاً در زمان‌های بسیار کوتاه هزاران تست تألیفی را به داوطلب آزمون عرضه می‌کند، چه اعتباری می‌تواند داشته باشد؟!

۳. ارائه رفرنس دقیق طرح سؤالات برای هر سؤال، منبع طرح آن به‌صورت دقیق ذکر شده است. این شامل شماره ماده قانونی، شماره صفحه از کتاب مرجع و حتی شماره سطر می‌شود. این دقت در ارجاعات، به داوطلبان کمک می‌کند تا به آسانی به منابع اصلی دسترسی داشته و درک عمیق‌تری از مباحث حقوقی پیدا کنند.

۴. پاسخ‌های تشریحی جامع و مستند پاسخ‌ها به سؤالات، کاملا تشریحی و با استناد به منابع معتبر و نظرات اساتید برجسته حقوق جزا تدوین شده‌اند. در این پاسخ‌ها، کوشش شده است تا از ارائه نظرات شخصی پرهیز شده و صرفاً تحلیل‌های علمی و مستند ارائه گردد. این امر به داوطلبان این امکان را می‌دهد که با دلایل و استدلال‌های صحیح آشنا شوند.

۵. تحلیل علت رد گزینه‌ها یکی از چالش‌های مهم داوطلبان، درک علت نادرستی گزینه‌های دیگر است. در این کتاب، برای هر سؤال، علت رد گینه‌های نادرست نیز به‌صورت جامع توضیح داده شده است. این ویژگی به داوطلبان کمک می‌کند تا نه تنها پاسخ صحیح را بشناسند، بلکه با دلایل نادرستی گزینه‌های دیگر نیز آشنا شوند.

۶. پاسخ به تمامی سؤالات سخت و دشوار حتی سؤالاتی که ممکن است چالشی یا بسیار دشوار باشند، با دقت مورد بررسی قرار گرفته و پاسخ داده شده‌اند. این امر موجب می‌شود تا داوطلبان با هر نوع سؤالی که ممکن است در آزمون با آن مواجه شوند، آشنا شوند و اطمینان بیشتری در پاسخ‌گویی به سؤالات دشوار داشته باشند.

۷. میزان اهمیت سوالات در جوار هر پرسش، نمادی از باتری تعبیه گردیده است که داوطلبان را از میزان اهمیت و تکرار آن پرسش در ادوار گذشته آگاه می‌سازد. این ویژگی، امکان تخصیص زمان بیشتر و تمرکز بالاتر به پرسش‌ها و مباحث مهم‌تر و صرف زمان کمتر برای مباحث کم‌اهمیت‌تر را برای داوطلبان فراهم می‌آورد.

این نمادها به شکل زیر می‌باشد:

این اثر، که نخستین بار به زیور طبع آراسته می‌گردد، نه صرفاً صحیفه‌ای مکتوب، بلکه ثمرهٔ سال‌ها سعی بلیغ و ممارست پیگیر این بنده‌است، وکیلی که عمر خویش را در خدمت به اعتلای عدل و داد و تعلیم و تعلم حقوق کیفری سپری نموده، و نیز بهره‌مندی از رهنمودهای ارجمند و راهگشای اساتید بلندپایه و نام‌آور این عرصه. در این مسیر پر پیچ و خم، که با چالش‌ها و موانع گوناگون همراه بود، همواره کوشیده‌ام تا با تکیه بر دانش اندوخته و تجربهٔ حاصل از سالیان متمادی فعالیت در عرصهٔ حقوق و نشر حقوقی، اثری جامع، کارآمد و در عین حال، قابل فهم را به جامعهٔ حقوقی فرهیختهٔ تقدیم نمایم. یقین دارم که نقدها و پیشنهادات ارزشمند شما فرزانگان و صاحب‌نظران، همچون نوری فروزان، راهنمای این بنده در بهبود و ارتقای نسخه‌های آتی این اثر باشد.

امید است که این کتاب، که با عشق و دلسوزی فراوان به رشتهٔ تحریر درآمده، بتواند نقشی هرچند اندک، در توفیق و کامیابی شما عزیزان در آزمون‌های حقوقی و نیز در اعتلای سطح دانش حقوقی جامعهٔ گرانقدرمان ایفا نماید. مطالعهٔ دقیق، ژرف و توأم با تأمل این اثر، و تسلط بر مفاهیم و مباحث طرح‌شده در آن، می‌تواند گامی استوار، مطمئن و بلند در مسیر نیل به کامیابی‌های چشمگیر باشد. بی‌گمان، پشتکار، همت والای شما، و عزم راسخ شما در کنار این منبع ارزشمند، درهای موفقیت را به روی شما خواهد گشود و شما را در رسیدن به اهداف رفیعتان یاری خواهد کرد.

با آرزوی کامیابی، سربلندی و توفیق روزافزون برای تمامی خوانندگان ارجمند و فرزانه.

برای بهره‌گیری بهتر از این اثر، به کانال تلگرام (t.me/azmoonyar) مراجعه نمایید.

حمید قهرمانی

ROTBE_1_JAZA

هشدار مهم

مخاطب این هشدار تعداد محدود و انگشت‌شمار سارقان ادبی شناخته شده می‌باشند که دائماً منتظر فرصت هستند تا از ثمره تلاش و زحمات علمی دیگران سوءاستفاده نمایند. از این رو به اطلاع می‌رساند طبقه‌بندی سؤالات، نحوه پاسخ‌دادن، شیوهٔ رفرنس‌دهی و سبک و سیاق پاسخ‌گویی سؤالات برای اولین‌بار توسط نگارنده در این کتاب ارائه می‌شود بنابراین هر گونه الگوبرداری به هر طریق با پیگیری قاطع واحد حقوقی این انتشارات مواجه می‌گردد.

کتاب دوم

حدود (مواد ۲۸۸ - ۲۱۷)

بخش اول

مواد عمومی (مواد ۲۲۰- ۲۱۷)

فصل اول: مواد عمومی (مواد ۲۲۰- ۲۱۷)

متن مواد مورد استناد

ماده ۲۱۷– در جرائم موجب حد، مرتکب در صورتی مسئول است که علاوه بر داشتن علم، قصد و شرایط مسئولیت کیفری به حرمت شرعی رفتار ارتکابی نیز آگاه باشد.

ماده ۲۱۸ – در جرائم موجب حد هرگاه متهم ادعای فقدان علم یا قصد یا وجود یکی از موانع مسئولیت کیفری را در زمان ارتکاب جرم نماید در صورتی که احتمال صدق گفتار وی داده شود و اگر ادعاء کند که اقرار او با تهدید و ارعاب یا شکنجه گرفته شده است ادعای مذکور بدون نیاز به بینه و سوگند پذیرفته می‌شود .

تبصره ۱– در جرائم محاربه و افساد فی‌الارض و جرائم منافی عفت با عنف، اکراه، ربایش یا اغفال، صرف ادعاء، مسقط حد نیست و دادگاه موظف به بررسی و تحقیق است.

تبصره۲– اقرار در صورتی اعتبار شرعی دارد که نزد قاضی در محکمه انجام گیرد.

ماده ۲۱۹ – دادگاه نمی‌تواند کیفیت، نوع و میزان حدود شرعی را تغییر یا مجازات را تقلیل دهد یا تبدیل یا ساقط نماید. این مجازات‌ها تنها از طریق توبه و عفو به کیفیت مقرر در این قانون قابل سقوط، تقلیل یا تبدیل است.

ماده ۲۲۰– در مورد حدودی که در این قانون ذکر نشده است طبق اصل یکصد و شصت و هفتم(۱۶۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران عمل می‌شود.

سؤالات فصل اول: مواد عمومی (مواد ۲۲۰- ۲۱۷)

۱. در جرایم موجب حد، هرگاه متهم مدعی فقدان قصد در زمان ارتکاب جرم شود، حکم قضیه کدام است؟ **(دکتری ۱۳۹٤)**

۱) در صورتی که احتمال صدق گفتار وی داده شود، ادعای او بدون نیاز به بینه و سوگند پذیرفته می‌شود.

۲) اگر موجب علم قاضی در خصوص مدعی‌به شود، پذیرفته می‌شود.

۳) باید ادعای خود را ثابت کند وگرنه پذیرفته نمی‌شود.

۴) ادعای او هرگز پذیرفته نمی‌شود.

۱ ۲ ۳ ۴

۲. در جرایم مستوجب حد، مرتکب با کدام شرایط زیر، مسئول است؟ **(وکالت ۱۳۹۵)**

۱) علاوه بر داشتن علم، قصد و شرایط مسئولیت کیفری، به حرمت شرعی رفتار ار تکابی نیز آگاه باشد.

۲) علاوه بر داشتن علم وقصد، مرتکب در صورتی مسئولیت کیفری دارد که به حرمت شرعی رفتار ارتکابی نیز آگاه و متوجه باشد.

۳) علاوه بر علم به موضوع جرم، باید قصد او در ارتکاب عمل مجرمانه احراز و مرتکب حائز شرایط عامه تکلیف باشد.

۴) علاوه بر علم به موضوع جرم، باید قصد او در ارتکاب جرم به حرمت شرعی آگاه و متوجه باشد.

① ② ③ ④

۳.در کدام یک از جرایم زیر، صرف وجود شبهه، موجب عدم تحقق جرم می‌شود؟

(وکالت ۱۳۹۵)

۱) محاربه ۲) قذف ۳) زنای محصنه ۴) سرقت حدی

① ② ③ ④

پاسخنامه فصل اول - مواد عمومی

۱- گزینه (۱) صحیح است. به استناد ماده ۲۱۸ ق.م.ا. ۱۳۹۲

✍ **پاسخ تشریحی:** قانونگذار در ماده ۲۱۸ محتوای قاعده درأ را مورد اشاره قرار داده است. در ماده فوق آمده است که هرگاه در جرایم موجب حد، متهم ادعای فقدان علم یا قصد یا وجود یکی از موانع مسئولیت کیفری را در زمان ارتکاب جرم نماید، در صورتی که احتمال صدق گفتار وی داده شود، ادعای مذکور بدون نیاز به بینه و سوگند پذیرفته می‌شود. البته در تبصره یک این ماده سه جرم حدی استثناء شده است که در مورد آنها دادگاه صرف ادعای متهم را نمی‌پذیرد و مکلف به تحقیق و بررسی موضوع است. این جرایم عبارتند از: ۱- محاربه ۲- افساد فی الارض ۳- جرایم منافی عفت با عنف، اکراه، ربایش یا اغفال.

۲- گزینه (۱) صحیح است. به استناد ماده ۲۱۷ ق.م.ا.مصوب۱۳۹۲

✍ **پاسخ تشریحی:** ماده ۲۱۷ فوق بیان می‌دارد که: «در جرایم موجب حد، مرتکب در صورتی مسئول است که علاوه بر داشتن علم، قصد و شرایط مسئولیت کیفری به حرمت شرعی رفتار ارتکابی نیز آگاه باشد.»

۳- گزینه (۳) صحیح است. به استناد ماده مواد ۱۲۱ ق.م.ا.مصوب۱۳۹۲

✍ **پاسخ تشریحی:** ماده ۱۲۱ فوق بیان می‌دارد که :« در جرایم موجب حد به استثنای محاربه، افساد فی الارض، سرقت و قذف، به صرف وجود شبهه یا تردید و بدون نیاز به تحصیل دلیل، حسب مورد جرم یا شرط مذکور ثابت نمی‌شود». با عنایت به اینکه جرم زنای محصنه ازجمله جرائم حدی محسوب می‌گردد بنابراین با وجود شبهه جرم یاد شده محقق نمی‌گردد. این موضوع تحت عنوان «قاعده درأ» مطرح می‌باشد.

بخش دوم

جرایم موجب حد (مواد ۲۸۸ - ۲۲۱)

فصل اول - زنا (مواد ۲۳۲ - ۲۲۱)

متن مواد مورد استناد

ماده ۲۲۱- زنا عبارت است از جماع مرد و زنی که علقه زوجیت بین آنها نبوده و از موارد وطی به شبهه نیز نباشد.

جماع با دخول اندام تناسلی مرد به اندازه ختنه‌گاه در قُبُل یا دُبُر زن محقق می‌شود.

تبصره ۲- هرگاه طرفین یا یکی از آنها نابالغ باشد، زنا محقق است لکن نابالغ مجازات نمی‌شود و حسب مورد به اقدامات تأمینی و تربیتی مقرر در کتاب اول این قانون محکوم می‌گردد.

ماده ۲۲۲- جماع با میت، زنا است مگر جماع زوج با زوجه متوفای خود که زنا نیست لکن موجب سی و یک تا هفتاد وچهار ضربه شلاق تعزیری درجه شش می‌شود.

ماده ۲۲۳- هرگاه متهم به زنا، مدعی زوجیت یا وطی به شبهه باشد، ادعای وی بدون بینه یا سوگند پذیرفته می‌شود مگر آنکه خلاف آن با حجت شرعی لازم ثابت شود.

ماده ۲۲٤- حد زنا در موارد زیر اعدام است:

الف- زنا با محارم نسبی.

ب- زنا با زن پدر که موجب اعدام زانی است.

پ- زنای مرد غیر مسلمان با زن مسلمان که موجب اعدام زانی است.

ت- زنای به عنف یا اکراه از سوی زانی که موجب اعدام زانی است.

تبصره ۱- مجازات زانیه در بندهای(ب) و(پ) حسب مورد، تابع سایر احکام مربوط به زنا است.

تبصره ۲- هرگاه کسی با زنی که راضی به زنای با او نباشد در حال بیهوشی، خواب یا مستی زنا کند رفتار او در حکم زنای به عنف است. در زنا از طریق اغفال و فریب دادن دختر نابالغ یا از طریق ربایش، تهدید ویا ترساندن زن اگرچه موجب تسلیم شدن او شود نیز حکم فوق جاری است.

ماده ۲۲۵ - حد زنا برای زانی محصن و زانیه محصنه رجم است. درصورت عدم امکان اجرای رجم با پیشنهاد دادگاه صادرکننده حکم قطعی و موافقت رئیس قوه قضائیه چنانچه جرم با بینه ثابت شده باشد، موجب اعدام زانی محصن و زانیه محصنه است و در غیر این‌صورت موجب صد ضربه شلاق برای هر یک می‌باشد.

ماده ۲۲٦ – احصان در هریک از مرد و زن به نحو زیر محقق می‌شود:

الف ـ احصان مرد عبارت است از آنکه دارای همسر دائمی و بالغ باشد و در حالی که بالغ و عاقل بوده از طریق قُبُل با وی در حال بلوغ جماع کرده باشد و هر وقت بخواهد امکان جماع از طریق قُبُل را با وی داشته باشد.

ب ـ احصان زن عبارت است از آنکه دارای همسر دائمی و بالغ باشد ودر حالی که بالغ وعاقل بوده، با او از طریق قُبُل جماع کرده باشد و امکان جماع از طریق قُبُل را با شوهر داشته باشد.

ماده ۲۲۷– اموری از قبیل مسافرت، حبس، حیض، نفاس، بیماری مانع از مقاربت یا بیماریی که موجب خطر برای طرف مقابل می‌گردد مانند ایدز و سفلیس، زوجین را از احصان خارج می‌کند.

ماده ۲۲۸– در زنا با محارم نسبی و زنای محصنه، چنانچه زانیه بالغ و زانی نابالغ باشد مجازات زانیه فقط صد ضربه شلاق است.

ماده ۲۲۹– مردی که همسر دائم دارد، هرگاه قبل از دخول، مرتکب زنا شود حد وی صد ضربه شلاق، تراشیدن موی سر و تبعید به مدت یک سال قمری است.

ماده ۲۳۰– حد زنا در مواردی که مرتکب غیر محصن باشد، صد ضربه شلاق است.

ماده ۲۳۱– در موارد زنای به عنف و در حکم آن، در صورتی که زن باکره باشد مرتکب علاوه بر مجازات مقرر به پرداخت ارش‌البکاره و مهرالمثل نیز محکوم می‌شود و درصورتی که باکره نباشد، فقط به مجازات و پرداخت مهرالمثل محکوم می‌گردد.

ماده ۲۳۲– هرگاه مرد یا زنی کمتر از چهار بار اقرار به زنا نماید به سی و یک تا هفتاد و چهار ضربه شلاق تعزیری درجه شش محکوم می‌شود. حکم این ماده در مورد لواط، تفخیذ و مساحقه نیز جاری است.

سؤالات فصل اول - زنا (مواد ۲۳۲ - ۲۲۱)

۱.کدام‌یک از گزینه‌های زیر در حکم زنای به عنف است؟ (مرکز وکلای ۱۳۹۲)

۱) زنا با زن خواب یا مست
۲) زنا با فریب و اغفال دختر بالغ
۳) زنا با محارم نسبی
۴) همه موارد

پاسخ: ① ② ③ ④

۲.پسر مجردی دختر همکلاسی خود در دانشگاه را با این ادعای دروغین که قصد ازدواج با وی را دارد و مادرش در منزل منتظر دیدن آن دختر است، سوار خودرو خود کرده، به منزل آورده و به زور به آن دختر تجاوز می‌کند. اتهام مرد، ..... (مرکز وکلای ۱۳۹۲)

۱) اغفال و زنای به عنف و اکراه
۲) آدم‌ربایی و زنای غیرمحصنه
۳) زنای به عنف و اکراه
۴) آدم‌ربایی و زنای به عنف

پاسخ: ۱ ۲ ۳ ۴

۳.زنای بدون رضای دختر که موجب ازاله بکارت شود موجب ..... (مرکز وکلای ۱۳۹۶)

۱) ارش البکاره
۲) مهر المتعه است.
۳) مهرالمثل است.
۴) دیه و مهرالمثل است.

پاسخ: ۱ ۲ ۳ ۴

۴.متهم چهار بار در جلسه رسمی دادگاه اقرار به زنای به عنف کرده و به مجازات قتل محکوم شده است در حین اجرا منکر زنا شده است، تکلیف چیست؟ (مرکز وکلای ۱۳۹۶)

۱) حد ساقط و به صد ضربه شلاق محکوم می‌شود.
۲) انکار بعد از اقرار مسموع نیست.
۳) انکار بعد از اقرار تا صدور حکم مسموع است.
۴) تعزیر می‌شود.

پاسخ: ۱ ۲ ۳ ۴

۵.«الف» با علم به مجازات زنای به عنف، «ب» را اکراه کرده تا برخلاف واقع به ارتکاب چنین جرمی اقرار کند. «ب» در اجرای حکم مستند به اقرار، اعدام شده است. کدام مورد در خصوص مسئولیت ناشی از این واقعه، صحیح است؟ (وکالت ۱۳۹۸)

۱) اشتباه قضائی است و دیه شخص، از بیت المال پرداخت می‌شود.
۲) «الف» به حبس ابد محکوم می‌شود و دیه «ب»، از بیت المال پرداخت می‌شود.
۳) «الف»، مسئول قتل عمد «ب» است.
۴) «الف»، مسئول قتل شبه عمد «ب» است.

پاسخ: ۱ ۲ ۳ ۴

۶.کدام مورد از مجازات‌های حدی زنا نیست؟ (ارشد سراسری ۱۴۰۰)

۱) اعدام
۲) حبس ابد
۳) رجم
۴) جلد

پاسخ: ۱ ۲ ۳ ۴

۷. خانم ۳۰ ساله‌ای که بین او و آقای (ب) عقد موقت ازدواج یک ساله منعقد شده است قبل از انقضای مدت با آقای (ج) که متأهل است نزدیکی می‌کند مجازات خانم چیست؟ (ارشد سراسری ۱۴۰۰)

۱) صد ضربه شلاق و تبعید به مدت یک سال قمری
۲) صد ضربه شلاق
۳) اعدام
۴) رجم

پاسخ: ۱ ۲ ۳ ۴

۸. کدام مورد درست نیست؟ (دکتری ۱٤۰٤)

۱) قذف کسی که متظاهر به زنا است، مستوجب حد نیست.
۲) زندانی بودن شوهر، باعث خروج زن از احصان می شود.
۳) اعمال حد قوادی، منوط به تحقق زنا با لواط است.
۴) زنای با محارم ،سببی، موجب اعدام است.

✍ ④ ③ ② ①

پاسخنامه تشریحي فصل اول - زنا

۱- گزینه (۱) صحیح است. به استناد تبصره ۲ ماده ۲۲٤ ق.م.ا. ۱۳۹۲

✍ **پاسخ تشریحی:** ماده فوق مواردی را ذکر کرده است که حد زنا در آن موارد اعدام است. از جمله زنای به عنف که در بند «ث» ماده فوق الاشاره بیان شده است. در تبصره ۲ همین ماده مواردی را ذکر کرده است که در حکم زنای به عنف است:

۱- زنا با زنی که راضی به زنای با او نباشد.
۲- زنا با زن در حالت بیهوشی، خواب یا مستی.

✍ **علت رد سایر گزینه‌ها: گزینه دوم غلط است.** زیرا در تبصره ۲ ماده ۲۲۴ ق.م.ا. زنا با فریب و اغفال دختر «نابالغ» به عنوان زنای در حکم به عنف قلمداد شده است، نه با دختر بالغ. **گزینه سوم غلط است.** زیرا زنای با محارم نسبی در بند «الف» ماده ۲۲۴ به عنوان یکی از مواردی ذکر شده است که حد اعدام دارد. این نوع زنا در حکم زنای به عنف نیست، زیرا مصادیق در حکم زنای به عنف در تبصره ۲ ماده یاد شده آمده است که زنای با محارم نسبی جزو آنها نیست. **گزینه چهارم غلط است.** زیرا تنها گزینه اول جزو مصادیق در حکم زنای به عنف بیان شده است نه همه‌ی گزینه‌ها.

۲- گزینه (۳) صحیح است. به استناد تبصره ۲ ماده ۲۲٤ ق.م.ا. ۱۳۹۲ و نظر موافق دکتر محسن برهاني، الهه لطفعلي زاده، در کتاب تاملات شرحي بر قانون مجازات اسلامي، نکات شماره٦، ۱۱ و ۱۳ ذیل ماده ۲۲٤، انتشارات مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه، صص ۳۰٤ و ۳۰۵، چاپ اول، زمستان ۱٤۰۱.

✍ **پاسخ تشریحی:** با توجه به اطلاعات داده شده در صورت سوال پسر مجرد علی‌رغم میل دختر همکلاسی خود با وی به عنف (زور) زنا کرده است. آنچه مشخص است این است که رابطه‌ی جنسی واقع شده بدون رضایت دختر صورت گرفته است و استفاده از واژه‌ی «زور» در صورت سوال ما را به «عنف مادی» هدایت می‌کند. در عنف مادی، زن به صورت فیزیکی توسط مرد مهار می‌شود. توضیح آنکه عنف نوع دیگری دارد که از آن به «عنف معنوی» تعبیر می‌گردد. در عنف معنوی زن به دلیل تهدید و یا حیله بکار گرفته شده توسط مرد مجاب به رابطه جنسی می‌گردد. مثل اینکه مرد با گریم کردن خود، وانمود کند که همسر زن می‌باشد و با او زنا کند یا به واسطه‌ی تهدید با چاقو، زن مجاب به رابطه جنسی گردد.

✍ **علت رد سایر گزینه‌ها: گزینه اول غلط است.** زیرا قانونگذار اغفال و فریب را تنها در خصوص دختر نابالغ منشأ تشدید مجازات دانسته است. درحالی که دختر همکلاسی دانشگاه بالغ است. **گزینه دوم و سوم غلط است.** به دلیل اینکه اساساً در فرض سوال آدم ربایی واقع نشده است، چون اگر به ماده ۶۲۱ ق.م.ا. ۱۳۷۵ تعزیرات (اصلاحی ۱۳۹۹) مراجعه کنیم از واژه‌ی «ربودن» یا «مخفی کردن» استفاده کرده که به نظر می‌رسد با توجه به جرم واقع شده در فرض سوال این دو رفتار در عمل مرتکب مفقود است.

۳- گزینه (۱ و ۳) صحیح است. به استناد مواد ۲۳۱ و ٦٥٨ ق.م.ا. ۱۳۹۲

✍**پاسخ تشریحی:** زنای با دختری که رضایت به زنا ندارد، در حکم زنای به عنف است. در ماده ۲۳۱ آمده است که در موارد زنای به عنف و در حکم آن، در صورتی که زن باکره باشد، مرتکب علاوه بر مجازات مقرر به پرداخت ارش البکاره و مهر المثل نیز محکوم می‌شود.

✍ **علت رد سایر گزینه‌ها: گزینه دوم غلط است.** زیرا بنا به تصریح ماده ۲۳۱ و ۶۵۸ مرتکب به پرداخت «مهرالمثل» محکوم می‌شود نه مهرالمتعه. لازم به ذکر است که مهرالمتعه در ماده ۱۰۹۳ و ۱۰۹۴ ق.م. بیان شده است که می‌گوید: هرگاه مهر در عقد ذکر نشده باشد و شوهر قبل از نزدیکی و تعیین مهر زن خود را طلاق دهد، زن مستحق مهر المتعه است. بدیهی است که در زنای بدون رضایت زن، مهر المتعه مطرح نیست، بلکه مهرالمثل تعیین خواهد شد. **گزینه چهارم غلط است.** چون درست است که در ماده ۶۵۸ ق.م.ا. ۱۳۹۲ به دیه ازاله‌ی بکارت اشاره شده است، ولی دیه‌ی مذکور به اندازه‌ی مهرالمثل تعیین می‌شود. پس نمی‌توان گفت که مرتکب هم به پرداخت دیه و هم به پرداخت مهر المثل محکوم می‌شود. (توضیحات بیشتر در زیرنویس ماده ۶۵۸ کتاب تاملات شرحی بر قانون مجازات، دکتر محسن برهانی، الهه لطفعلی زاده، مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه، چاپ اول ، زمستان ۱۴۰۱)

٤- گزینه (۱) صحیح است. به استناد ماده ۱۷۳ ق.م.ا. ۱۳۹۲

✍ **پاسخ تشریحی:** به موجب ماده فوق انکار بعد از اقرار موجب سقوط مجازات نیست. به جز اقرار به جرمی که مجازات آن رجم یا حد قتل است که در این صورت در هر مرحله ولو در حین اجرا، مجازات مزبور ساقط و به جای آن در زنا و لواط صد ضربه شلاق ثابت می‌گردد.

۵- گزینه (۳) صحیح است. به استناد ماده ۳۷۹ ق. م. ا. ۱۳۹۲

✍ **پاسخ تشریحی:** فصل هفتم ق.م.ا.۱۳۹۲ راجع‌به اکراه در جنایت است. ماده ۳۷۹ این فصل می‌گوید: هرگاه کسی دیگری را به رفتاری اکراه کند [اکراه به اقرار به زنا در فرض سؤال] که موجب جنایت بر اکراه شونده گردد [اعدام وی در فرض سؤال]، جنایت عمدی است و اکراه کننده قصاص می‌شود.

✍ **علت رد سایر گزینه‌ها: گزینه اول غلط است.** زیرا حکم دادگاه مبتنی بر اقرار «ب» صورت‌گرفته است. ماده ۱۷۱ می‌گوید: هرگاه متهم اقرار به ارتکاب جرم کند، اقرار وی معتبر است و نوبت به ادله دیگر نمی‌رسد. ماده ۱۷۳ همین قانون نصاب اقرار در زنا را ۴ بار اعلام کرده است. بنابراین حکم دادگاه به‌درستی

صادر شده‌است زیرا «ب» در دادگاه اعلام نکرده‌است که اقرار وی تحت اکراه بوده (موضوع ماده ۱۶۹ قانون فوق‌الذکر) و بعد از اقرار هم انکار نکرده‌است تا مجازات ساقط شود (ماده ۱۷۳ قانون مزبور). بنابراین وقتی اشتباه قضایی صورت نگرفته، نمی‌توان به ماده ۱۳ ق.م.ا. ۱۳۹۲برای بازپرداخت خسارت از بیت‌المال در صورت قصور مقام قضایی و ایراد صدمه به محکوم به ماده ۴۸۶ قانون یادشده [رسیدگی مجدد به حکم و مشخص شدن عدم صحت آن] استناد کرد. **گزینه دوم غلط است.** مجازات حبس ابد برای اکراه کننده در فرض ماده ۳۷۵ (اکراه در قتل) است، بنابراین جنایت «الف» عمدی است که قصاص می‌شود یا در صورت مطالبه اولیای دم محکوم به پرداخت دیه می‌شود. مواردی که دیه از بیت‌المال پرداخت می‌شود عبارتند از:

موارد پرداخت دیه از بیت‌المال:

۱- دفاع در مقابل تهاجم دیوانه (تبصره ۲ ماده ۱۵۶) ق.م.ا. ۱۳۹۲

۲- در جنایت خطای محض درصورتی‌که مرتکب دارای عاقله نباشد یا عاقله او به دلیل عدم تمکن مالی نتواند دیه را در مهلت مقرر بپردازد و مرتکب خودش هم تمکن پرداخت نداشته باشد (م ۴۷۰ ق. م. ا. ۱۳۹۲)

۳- در جنایت خطای محض که مرتکب از اقلیت‌های دینی شناخته‌شده در قانون اساسی است و تمکن مالی پرداخت دیه ندارد. (م۴۷۱ ق. م. ا. ۱۳۹۲)

۴- وقتی مأموری در انجام وظایف قانونی خود مطابق مقررات عملی را انجام دهد و باعث فوت یا صدمه بدنی کسی شود. (م۴۷۲ ق. م. ا. ۱۳۹۲)

۵- ورود شخص به منطقه ممنوعه و صدمه دیدن وی درصورتی‌که از ممنوعه بودن مکان مزبور اطلاع نداشته باشند. (تبصره ماده ۴۷۳ ق. م. ا. ۱۳۹۲)

۶- مرگ یا فرار یا عدم کفایت مال مرتکب برای پرداخت دیه در جنایت شبه عمدی (م ۴۷۴ ق. م. ا. ۱۳۹۲)

۷- مرگ یا فرار یا عدم دسترسی به مرتکب در جنایت خطای محض در فرضی که خودش مسئول پرداخت دیه باشد و مالی هم نداشته باشد.(م ۴۷۵ ق. م. ا. ۱۳۹۲)

۸- در موارد علم اجمالی به ارتکاب قتل توسط ۱ نفر از ۲ یا چند نفر معین درصورتی‌که همگی به عدم ارتکاب جرم، سوگند یاد کنند. (م۴۷۷ ق. م. ا ۱۳۹۲)

۹- در موارد وقوع قتل و عدم شناسایی قاتل که با تحقق لوث نوبت به قسامه مدعی علیه برسد بر او اقامه قسامه کند و یا در غیر موارد لوث اگر وی سوگند بر عدم ارتکاب قتل بخورد. (م ۴۸۴ ق. م. ا. ۱۳۹۲)

۱۰- پس‌از اجرای حکم قصاص، حد یا تعزیر که موجب قتل یا صدمه بدنی شود، عدم صحت حکم مشخص شود. (م۴۸۶ ق. م. ا. ۱۳۹۲)

۱۱- اگر شخصی به قتل برسد و قاتل شناخته نشود یا بر اثر ازدحام کشته شود. (م۴۸۷ ق. م. ا. ۱۳۹۲)

گزینه چهارم غلط است. به موجب قسمت پایانی ماده ۳۷۹ ق. م. ا. ۱۳۷۹ جنایت اکراه کننده زمانی شبه عمد محسوب می‌شود که اکراه کننده قصد جنایت بر اکراه شونده را نداشته باشد و هم چنین آگاهی و توجه به این نکته که این اکراه نوعاً موجب جنایت بر او می‌شود نیز نداشته باشد. در این مورد آگاهی وی بر این‌که اقرار به زنا ممکن است به اعدام اکراه شونده منجر شود، مفروض است. پس جنایت وارد بر «ب» عمدی است نه شبه عمدی.

✍ **نکات مهم این سوال :** عمدی محسوب شدن جنایت وارد بر اکراه شونده که متعاقب اکراه از سوی اکراه کننده ایجاد شود (اکراه به اقرار به زنا که باعث اعدام اقرار کننده مُکرَه شود).

٦- گزینه (۲) صحیح است. به استناد مواد ۲۲٤، ۲۲۵ و ۲۲۸ ق.م.ا. ۱۳۹۲

پاسخ تشریحی: مجازات حدی زنا در ماده ۲۲۴ فوق، «اعدام» تعیین شده است. در ماده ۲۲۵ به «رجم» اشاره شده و در ماده ۲۲۸ نیز «جلد» را بیان کرده است. بنابراین حبس ابد از جمله مجازات‌های حدی زنا نیست.

۷- گزینه (۲) صحیح است. به استناد ماده ۲۲٦ و ۲۳۰ ق.م.ا. ۱۳۹۲

✍ **پاسخ تشریحی:** با توجه به اینکه احصان ویژه‌ی عقد دائم است، بنابراین گزینه‌های سوم و چهارم پاسخ نیستند. زیرا این دو گزینه در خصوص وجود شرایط احصان در عقد دائم است که مرتکب در این فرض به اعدام یا رجم محکوم می‌شود. مجازات صد ضربه شلاق و تبعید به مدت یک سال قمری نیز ویژه مردی است که همسر دائم دارد و قبل از دخول مرتکب زنا شود. تنها گزینه صحیح، گزینه دوم است که بر اساس ماده ۲۳۰ ق.م.ا. به صد ضربه شلاق محکوم می‌شود. به موجب این ماده حد زنا در مواردی که مرتکب غیر محصن باشد، صد ضربه شلاق است.

۸- -گزینه ی (٤) پاسخ است. به استناد ماده ۲۲٤ ق.م.ا.۱۳۹۲

✍ **پاسخ تشریحی :** بر اساس ماده‌ی فوق که حدّ زنا اعدام است در چهار بند بیان شده است که زنا با محارم سببی جزو آنها نیست، اما زنا با محارم نسبی در بند «الف» ماده‌ی یاد شده مطرح شده است.

✍ **علت رد سایر گزینه ها: گزینه اول صحیح است.** زیرا به موجب ماده۲۵۱ . ق.م.ا.۱۳۹۲ قذف در صورتی موجب حدّ است که قذف شونده غیر متظاهر به زنا یا لواط باشد. **گزینه دوم صحیح است** .چون به موجب ماده ۲۲۷ قانون یاد شده «مسافرت» از جمله مواردی است که باعث خروج زوجین از احصان می‌شود. **گزینه سوم صحیح است** .به دلیل اینکه وفق تبصره ۱ ماده ی ۲۴۲ قانون فوق، حدّ قوادی منوط به تحقق زنا یا لواط است